

Landsbygdsutveckling

Ålands Landsbygdscentrum

Verksamhetsplan 2018

Landsbygdsutveckling

Verksamhetsidé

Utveckla och bredda näringsverksamheten på landsbygden.

Mission

Att utveckla en livskraftig landsbygd på Åland.

Affärsidé

Att koordinera resurser och stimulera till samarbete för att på mest effektivt sätt bidra till en positiv utveckling av landsbygden och dess näringar.

Strategi för landsbygdsutvecklingen

Vision

Åland är en stark matregion med en livskraftig landsbygd som står sig konkurrenskraftigt i världen.

Landsbygdsutvecklingen bygger vidare på Ålands Näringslivs målsättning:
"Åland skall mätt i BNP höra till de mest framgångsrika regionerna i Norden" *med en konkurrenskraftig landsbygd.*

Spelplan

Verksamhetsområden på marknaden

Målgruppen för insatserna är livsmedelsföretag och företag inom matbranschen över hela Åland.

Ansvarsområde

- Stärka Åland som en stark matregion genom olika projekt
- Stärka konsumentförtroendet och öka försäljningen av åländska produkter bl.a. genom matprojekt
- Inspirera, initiera och driva projekt för att utveckla landsbygdsföretagen
- Koordinator för Ålands Landsbygdscentrum

Resursfördelning

- 40 % Ålands hållbara livsmedelsstrategi
- 30 % Mathantverksutbildning och FM i Mathantverk
- 15 % Ny Nordisk Mat Åland
- 10 % Övrig verksamhet
- 5 % Koordinator för Ålands Landsbygdscentrum

Avgränsning:

Landsbygdsutvecklaren ger inte rådgivning direkt till företagare, det sker via projekt och genom branschorganisationer.

Verksamhetsplan för 2018

Landsbygdsutveckling

1. Implementering av "Ålands hållbara livsmedelsstrategi

I nära samarbete med Ålands Producentförbund arbetar landsbygdsutvecklaren med processen att implementera Ålands hållbara livsmedelsstrategi.

Målet - fram till år 2030 - med Ålands hållbara livsmedelsstrategi är att bygga ett gemensamt varumärke för de åländska livsmedelsprodukterna med ett mervärde och att producenterna ska öka sin lönsamhet med 20 procent.

Mer smak av Åland

Målsättningen är att få en hållbar matproduktion med "mer smak av Åland". Då produkten har smak av platsen där den produceras (terroir), är den inte utbytbar.

Ålands hållbara livsmedelsstrategi riktar in sig på fem spjutspetsar:

1. Cirkulation av näringsämnen i större skala
2. Cirkulär blå ekonomi inom fiske och fiskodling
3. Förbättrande av jordhälsa och markbördighet
4. Biodiversitet, levande landskap och betande djur
5. Gastronomisk ö värd att besöka

Inom landsbygdsutvecklingen planeras projekt som stöder implementeringen och engagerar de åländska aktörerna.

2. Ny Nordisk Mat Åland (NNM Åland)

En åländsk referensgrupp för Ny Nordisk Mat tillsätts av Ålands Landskapregering med en mandatperiod om två år.

Den åländska referensgruppens uppgift:

- Vara ambassadör för Ny Nordisk Mat och göra det mera känt på Åland
- Ge input till styrgruppen för NNM på nordisk nivå
- Ta del av de projekt som drivs inom NNM
- Arrangera aktiviteter på Åland som bygger på arbetet inom Ny Nordisk Mat
- Referensgrupp för Skördefest- och Åland Grönskar-restauranger
- Referensgrupp för Mathantverk-utbildningen på Åland
- Remissinstans för frågor gällande livsmedel, mat och måltider
- Driva lokala frågor på Åland (från jord till bord)

Vision

Åland är en stark matregion som bidrar till en reseanledning för besökare.

Matverk

NNM Åland är arrangör av den åländska uttagningstävlingen till Matverk 2018 - en tävling i produktutveckling för livsmedel som riktar sig till svenska landskap med stor final under Forum Nyköping som hålls i januari 2019. Åland har fått chansen att vara en del i tävlingen och deltar som ett landskap.

Laget omfattar en råvaruproducent, en matlagare och/eller en förädlare.
Råvaruproducentens råvara används för att tillsammans skapa en förädlad produkt.

3. Ny Nordisk Mat – Nordisk nivå

Visionen för Nordiska Ministerrådets program Ny Nordisk Mat, är att det nordiska köket skall inspirera till matglädje, smak och mångfald – både nationellt och internationellt. NNM bygger på Manifestet för det nya nordiska köket med värdeord som rent, friskt, enkelt och etiskt.

En styrgrupp, som består av representanter från de Nordiska länderna och självstyrda områden, fokuserar på nätverksbyggande inom matbranschen i Norden samt branding av den Nordiska maten utanför Norden.

Landsbygdsutvecklaren Lena Brenner representerar Åland i styrgruppen.

Under 2018 finansierar NNM tre olika projekt:

- Ny Nordisk Mat i Nordens offentliga sektor
- Nordisk Mattävling
- Mat & Turism

4. Utbildningsprojekt riktat till Mathantverkare

Samarbetsprojektet mellan Österbotten, Nyland och Åland som startade i mars 2016 och riktar sig till vuxenstuderande, pågår sista året 2018.

På Åland är Ålands Gymnasium VUX projektägare och Harriet Strandvik är anställd som projektledare. Ett nära samarbete sker med landsbygdsutvecklaren som bidrar med kontakten till potentiella deltagare samt som sakkunnig vid planeringen av kursen. Landsbygdsutvecklaren är även medlem i styrgruppen och ordförande för arbetsgruppen för hela projektet i Svenskfinland.

En ny utbildning startas upp hösten 2017 och pågår under 3 terminer och arrangeras under fem veckoslut per termin. Alla närstudietillfällen arrangeras via videokonferens, där samma föreläsare undervisar alla tre regioner samtidigt. Alla kursdeltagare väljer en inriktning: Kött, fisk, mjölk, spannmål, frukt & bär och grönsaker & svamp. I dessa praktiska kurser blandas deltagarna från de olika regionerna.

På Åland har 15 personer anmält sig till utbildning nr 2.

Under 2018 arrangeras FM i Mathantverk den 21 – 23 mars i Ekenäs, där landsbygdsutvecklaren aktivt deltar i arrangemanget.

Under året ska man få klarhet i hur utbildningen, riktad till Mathantverkare, ska ske efter att projektet avslutas

5. REKO

REKO - prenumeration/förhandsbeställning av mat direkt från producent som sker via Facebook.

Leveransdag är torsdagar.

- REKO Mariehamn kl 16.30 – 17.15.
- REKO Godby kl 17.30 – 18.00

Sommar och höst sker det varje vecka, vinter och vår arrangeras det varannan vecka.

Vad är REKO? (Rejäl Konsumtion)

Direkthandel mellan producent och konsument, där producenten bara får sälja sina egen produktion, dvs inga mellanhänder.

Tack vare förhandsbeställningen blir det inget spill (matsvinn) för producenterna

Landsbygdsutvecklaren är koordinator för REKO på Åland samt deltar i ett nätverk för alla REKO-ringar i Finland och har även inspirerat uppstart av REKO-ringar i Sverige.

6. Roslandsminglet - Regionalproducerade smaker i Rosland

Regionalproducerade smaker i Rosland är namnet på en intressegrupp som samlar producenter och intressenter för regionalproducerad mat i Rosland (Roslagen, Åbo och Åland). RoslandsMinglet i Norden AB, fungerar som verksamhetsutvecklare och administratör, där intressegruppen påverkar och väljer inriktning för verksamheten fram tills det finns underlag att skapa ett eventuellt verksamhetsbolag med den inriktning som intressegruppen varit med och fattat beslut om.

Intressegruppen arbetar för ökad kännedom och försäljning med förbättrad tillgänglighet av regionalproducerade produkter & smaker i Rosland. Man strävar efter att finna hållbara idéer och affärsmöjligheter för fler företag i regionen. Detta gör man genom att marknadsföra regionens unika miljö som destination och etableringsplats med tillhörande arbetstillfällen. Man vill öka kännedomen såväl nationellt som internationellt genom samverkan mellan flertalet regionala intressenter.

Man har startat en intressegrupp för att arbeta aktivt med utveckling av regionalproducerade livsmedelsprodukter och smaker. Gruppen är inkluderande och öppen för nya idéer och samarbeten. Intressegruppen sammankommer 4-5 ggr/år för att utveckla samarbetet och möjligheterna för regionen.

Genom att marknadsföra regionen som helhet, förstärker man alla medlemmars enskilda intressen samtidigt skapar vi förutsättningar för att öka och komplettera den egna försäljningen.

Första träffen för intressegruppen hölls i maj 2017 och kommer att utveckla konceptet under 2018.

Landsbygdsutvecklaren ingår i intressegruppen.

7. Landsbygdsgala 2018

Ålands första Landsbygdsgala arrangerades 2016 då man samtidigt firade Ålands Landsbygdscentrums 20-års jubileum.

Galan var mycket uppskattad, där man delade ut priser till olika kategorier inom landsbygdsnäringarna.

Man beslöt att Landsbygdsgalan skulle bli återkommande vartannat år. Det betyder att galan arrangeras nästa gång år 2018.

Galan arrangeras i ett samarbete mellan Ålands Landsbygdscentrum och de förädlade livsmedelsföretagen, där landsbygdsutvecklaren är sammankallare för arbetsgruppen.

8. Landsbygdsforum

Landskapsregeringen har tillsatt en styrgrupp för ett forum för att engagera och stärka näringens arbete med en hållbar jordbrukspolitik och livsmedelsproduktion. Mandatperioden gäller för tiden 9.2.2016 – 31.12.2019.

Styrgruppen består av: Camilla Gunell (ordförande), Tage Eriksson, Tina Bäckman-Hägglund, Lena Brenner, Henry Lindström, Bo-Erik Sandell, Johannes Snellman, Mikael Larsson, Inkeri Ahonen, Tord Sarling och Jon Eriksson.

9. Nätverket Bärkraft.ax

Ålands lagting beslutade 2014 enhälligt att det åländska samhället ska utvecklas inom hållbarhetens ramar senast 2051. För att stöda förverkligandet av beslutet och genomförandet av Ålands utvecklings- och hållbarhetsstrategi finns nätverket bärkraft.ax. Nätverket bidrar med långsiktighet, förankring och vitalitet till det samhällsgemensamma utvecklings- och hållbarhetsarbetet.

Nätverket bärkraft.ax är öppet för deltagande av aktörer i alla samhällssektorer och alla människor som aktivt vill bidra till ett bärkraftigt och hållbart Åland. Genom aktiv dialog bidrar nätverket till ökad samordning och kompetens mellan och inom samhällssektorerna. Med såväl fysiska som digitala mötesplatser utgör bärkraft.ax en plattform för dialog och kontaktytor för alla som bor och verkar på eller besöker Åland. Nätverket är ett bidrag till en öppen och aktiv samhällsdiskussion.

För att koppla ihop arbetet med den Hållbara livsmedelsstrategin med nätverket Bärkraft.ax, ingår landsbygdsutvecklaren i gruppen för Medaktörer.

10. Äkta Smak

På hemsidan www.aektasmak.fi finns livsmedelsförädlare och – producenter samlade från hela Finland. Ca 60 åländska livsmedelsföretag finns registrerade på sidan. Projektet har 17 regionala aktörer spridda över hela Finland och på Åland är landsbygdsutvecklaren projektets regionala aktör.

11. Information till livsmedelsförädlare/kockar

Landsbygdsutvecklaren informerar livsmedelsförädlare och kockar, via en mailinglista, om aktuella kurser, seminarier och aktuell information inom branschen.

12. Sociala Medier

Landsbygdsutvecklaren är administratör för Facebook sidorna: "Ny Nordisk Mat Åland", "Landsbygdsutveckling, Åland", "REKO Mariehamn" och "REKO Godby".

Koordinator vid Ålands Landsbygdscentrum

1. Startskottet 2018

Gemensamt personalmöte för hela personalen vid ÅLBC. Varje år är en av organisationerna vid ÅLBC värd för Startskottet och utformar programmet för dagen.

Alla organisationer presenterar sin verksamhet för året.

På Startskottet presenterar ledningsgruppen ett gemensamt mål för 2018 som formuleras gemensamt av alla organisationer vid ÅLBC.

Gemensam målsättning för organisationerna vid ÅLBC

Fastställdes på Startskottet 18.1.2018;

Organisationerna vid ÅLBC använder/beställer i möjlig mån/prioriterar åländska produkter #axgan;

- Fikabröd i fikarummet
- Servering/fika vid möten
- Vid beställning av servering vid kurser/seminarier och övriga möten utanför ÅLBC
- Vid restaurangbesök

Det är av stor betydelse vilken signal vi ger till de åländska livsmedelsproducenterna (våra kunder/medlemmar). Om inte vi köper deras produkter, hur kan vi då förvänta oss att andra ska göra det.

3. Landsbygdsnytt

Varje månad utkommer ÅLBC:s gemensamma infoblad, Landsbygdsnytt, som sänds till alla jordbrukarhushåll. Ansvarig utgivare är Landsbygdsutvecklaren.

4. Webbsida

Landsbygdsutvecklaren är ansvarig för Ålands Landsbygdscentrums gemensamma hemsida www.landsbygd.ax

5. Gemensamma kurser

Vid behov arrangerar landsbygdsutvecklaren gemensamma kurser för personalen vid Ålands Landsbygdscentrum.